

Lekcija 1

Da sam ja predsjednik ...

Učenici definišu svoje političke prioritete

Ova tabela sažima informacije koje su nastavniku potrebne u svrhu planiranja i izvođenja časa. Razvijanje kompetencije odnosi se direktno na obrazovanje za demokratiju i ljudska prava. Cilj učenja pokazuje šta učenici znaju i razumiju. Zadatak (zadaci) koji se daju učenicima, uz metod, važni su sastavni dijelovi procesa učenja. Kontrolni popis materijala predstavlja pomoć u pripremi časa. Raspored nastavniku omogućava okvirno planiranje vremena.	
Razvijanje kompetencije	Učešće: definisanje političkih prioriteta, djelovanje u okviru javne rasprave i odlučivanja, življenje u otvoreniom situacijama „zbrke”. Procjena: izbor, razmišljanje o kriterijumima. Analiza: izrada tabele kategorija. Metodi i vještine: davanje kratke izjave i objašnjavanje razloga.
Cilj učenja	Učenici su u stanju definisati svoj položaj u okviru četiri osnovna politička stavovi: liberalnog, socijaldemokratskog, konzervativnog, ekološkog.
Zadaci za učenike	Učenici definišu, izlažu i upoređuju svoje političke prioritete.
Materijali i sredstva	A3 papir (podsticaj za učenike). Nastavni materijal 3A. Radni list za učenike 3.1. Papirnata traka za svakog učenika, po mogućnosti s flomasterom.
Metod	Izlaganje i analiza političkih izjava; individualni rad, plenarna rasprava.
Raspored	Faza 1: učenici definišu političke ciljeve. 25 min. Faza 2: učenici analiziraju svoje odluke. 15 min.

Informacije

U prvoj lekciji učenici svoj razred doživljavaju kao mikrodrustvo. Stvaraju različitost pojedinačnih gledišta i političkih prioriteta. Učenici dolaze do saznanja da takvu situaciju treba pojasniti. Ako svako od njih zamisli da je politički lider svoje zemlje i definiše svoje prioritete, očito je da treba donijeti neke odluke.

Nastavnik olakšava postupak koji slijedi u ovoj i sljedećim lekcijama. Ukoliko učenici ozbiljno shvate ciljeve, bit će zainteresirani za pregovaranje o odluci koju žele prihvatiti.

Opis lekcije

Faza 1: Učenici definišu političke ciljeve

Korak 1.1: Priprema

Učenici i nastavnik sjede u krugu, s dovoljno prostora na podu u sredini kruga. Klupe su sklonjene u stranu; namanje jedna klupa nalazi se u svakom uglu učionice i na njoj se može raditi.

Učenici imaju pribor za pravljenje bilješki.

Svaki učenik dobija jednu traku papira i po mogućnosti flomaster.

Nastavnik ima spreman A3 papir („Da sam ja predsjednik...”), vidi u nastavku.

Korak 1.2: Učenici donose odluke⁸

Nastavnik objašnjava učenicima da je to početak nove jedinice. Učenici se upoznaju s temom kroz aktivnost na osnovu sljedećih uputstava:

Zamislite da ste upravo postali predsjednik⁹ naše države.

Da sam ja predsjednik naše države, moj prioritet bi bio

Nastavnik u centar kruga stavlja pripremljen papir sa pitanjima.

Šta će biti tvoj najveći prioritet?

Dopuni ovu izjavu. Evo nekoliko stvari za razmatranje:

Možeš izabrati konkretnu mjeru radi trenutnog ostvarivanja cilja – ili preduzeti prvi korak na putu ostvarivanja dugoročnog cilja.

Koja grupa ljudi, pitanje ili problem te najviše brine?

Učenici u miru razmišljaju o ovim pitanjima i na traku papira zapisuju svoje odluke. Još uvijek ne razmjenjuju svoje ideje jer će se to događati u plenarnom dijelu časa.

Svaki učenik iznosi samo jednu odluku. Ako imaju na umu više stvari, neka ih zabilježe.

Korak 1.3: Učenici iznose svoje odluke

Učenici naizmjenično iznose svoje odluke. Dovršavaju izjavu: „Moj najveći prioritet bio bi...” i objašnjavaju svoje razloge. Stavljaju svoje trake papira na pod u sredini kruga.

Može se očekivati da će neki učenici imati slične ideje. Ako se to dogodi, nastavnik ukazuje na to i predlaže grupisanje tih izjava. Na taj način se trake grupišu i daje im se odgovarajući naslov, kao na primjer, „borba protiv siromaštva“ ili „poboljšanje obrazovanja“.

Nastavnik podstiče učenike da se pridruže organizovanju ideja. Nema dalje rasprave ni komentarisanja odluka dok svi učenici ne dobiju priliku da iznesu svoje ideje.

Ishod će vjerovatno biti neki skupovi pod zajedničkim naslovom, ali i neke izjave koje stoje same za sebe.

⁸ Ova metoda je varijanta zadatka 6.3, „Da sam ja mađioničar“ iz priručnika Podučavati demokratiju: Zbirka modela za obrazovanje za demokratiju i ljudska prava, Knjiga VI, u izdanju Savjeta Evrope, Strasbourg, 2008, str. 59.

⁹ Nastavnik upotrebljava službeni termin za glavnu osobu u vladi dotične zemlje.

Faza 2: Učenici analiziraju svoje odluke

Korak 2.1: Učenici opisuju raznovrsnost svojih odluka

Nastavnik pomaže učenicima u ovom koraku postavljanjem otvorenog pitanja:

- Opiši „politički pejzaž” koji si stvorio/stvorila.

Nekoliko učenika odgovara. Mogu odgovoriti na sljedeće pitanje; ako ne, to čini nastavnik:

- Koja osnovna ideja povezuje ideje koje obrazuju skupove i zbog čega su ostali učenici izabrali drugačiji stav?

Učenici opisuju strukturu različitosti. Budući da se bave mogućnostima jedne političke odluke, a ne otvorenom razmjenom ideja, postaju svjesni potrebe postizanja sporazuma – spajanjem nekih predloga i isključivanjem drugih. Bogatstvo ideja proizvod je mnogih građana koji učestvuju u raspravi i ostvaruju svoju slobodu mišljenja i izražavanja. Odluka mora biti donijeta, ali ko je donosi?

Ako je potrebno, nastavnik podsjeća učenike na tu odlučujuću činjenicu.

Korak 2.2: Nastavnik daje informacije o osnovnim političkim stanovištima

Svaki ugao učionice namijenjen je jednom od četiri politička gledišta. Nastavnik stavlja na klupe potrebne papire (zajedno s isječcima iz nastavnog materijala 3A). Naizmjenično uvodi svako stanovište, a jedan učenik ostalima čita izjave.

Nastavnik poziva učenike da koriste ovu informaciju:

- Koje osnovno stanovište odgovara njihovoj političkoj izjavi, ili skupovima, a koje ne?
- Mogu li se poistovjetiti s bilo kojim od tih gledišta, ili je njihov stav negdje u sredini? Ili bi radije definisali drugačije stanovište?

Nastavnik učenicima dijeli radni list 3.1 – plan ove jedinice. Zadatak je definisati stav koji učenici imaju na „političkoj sceni“. Političke stranke važni su posrednici između različitih interesa, vrijednosti i prioriteta. Učenici stoga treba da formiraju stranke s ciljem promovisanja političkih ciljeva koje su zacrtali u ovoj lekciji. Nastavnik im napominje da ostvaruju ljudsko pravo političke participacije. Mogu slobodno pristupiti ili napustiti stranku, osnovati novu ili ostati izvan svih stranaka. Zadatak je primjer procesa političkog odlučivanja – od političkih ciljeva u glavama ljudi do privremenog dogovora oko zajedničkog dobra.

Korak 2.3: Učenici se sastaju u svojim novim strankama

U zadnjim minutima časa, učenici se sastaju u svojim strankama. Dobijaju radne listove za učenike 3.2 i 3.3 kao pomoć u raspravi.

Nastavnik razgovara s učenicima koji su odlučili da ne osnuju stranku i ne pristupe ni jednoj stranci. Mora im se objasniti da su u ovom zadatku, kao i u stvarnosti, stranke jači igrači i preuzimaju vodstva. Ako ozbiljno shvate svoje ciljeve, mora ih zanimati njihovo ostvarivanje u praksi. Da bi se to dogodilo, potreban je element moći. Stranke su u stanju da stvore takav potencijal moći. Učenici stoga treba da razmotre jednu od sljedećih mogućnosti:

- Ako imate dodatne mogućnosti, možda prethodno zabilježene, razmotrite mogućnost pristupanja nekoj od stranaka na osnovu tih ciljeva.
- Razgovarajte jedni s drugima da biste saznali možete li osnovati stranku.
- Pričekajte da čujete stranačke političke misije i potom izvršite izbor.